

Naarden, 14 mei 2021

Geachte Mariëtte Hamer, informateur voor de Tweede Kamer

Met het oog op het regeerakkoord voor de komende kabinetsperiode wil het Ivoren Kruis graag het volgende onder uw aandacht brengen.

Het gaat niet goed met de mondgezondheid van de Nederlandse bevolking en wij maken ons daar grote zorgen over. Het Ivoren Kruis, de wetenschappelijke vereniging voor mondgezondheid binnen de mondzorg, doet haar best om hier verandering in aan te brengen én er is meer nodig. Om te bereiken dat een gezonde mond voor elke Nederlander een bereikbaar doel wordt is het naar onze mening niet alleen noodzakelijk om de preventie van mondziekten te verbeteren. Het is evenzo nodig om het bedrijfsmodel van de mondzorg te herzien, de beroepskolom van werkenden in de mondzorg en de daarbij behorende opleidingen tegen het licht te houden, mogelijk te herstructureren en eventueel nieuwe beroepen daaraan toe te voegen. Bijvoorbeeld ontstaat in het veld nu, vanuit verschillende richtingen, de leefstijlcoach. Echter, wanneer deze vanuit het perspectief van diabetes of obesitas wordt opgeleid, worden de belangen van mondzorg niet meegenomen en kunnen mensen soms adviezen krijgen die vanuit de mondzorg ongezond te noemen zijn. Een integrale benadering is daarom gewenst.

Waarom dat nodig is?

Uit het TNO-onderzoek 'Signalement Mondzorg 2018' is gebleken dat de mondgezondheid van kinderen is verslechterd. Daarnaast speelt nog een aantal andere zaken zoals een afnemende toegankelijkheid van de mondzorg voor een steeds groter deel van de Nederlandse bevolking (armen en ouderen). Maar ook als men nog wel de tandarts bezoekt in het kader van een periodiek onderzoek moeten vele Nederlanders te vaak vanwege de private kosten van de best passende vervolgbehandeling afzien. De problematiek van de groep kinderen die thans niet door de mondzorgprofessionals wordt gezien, ligt vaak breder dan alleen de mondzorg. Bijvoorbeeld kinderen van gezinnen die onder de armoedegrens leven (gemiddeld $\pm 7,5\%$ van de Nederlandse bevolking en $\pm 17,5\%$ in de grote steden) en ouderen die zowel fysieke als financiële belemmeringen ervaren. Plannen die gemaakt worden door tussenkomst van de NZa en ZiN lijken tot dusver weinig te veranderen aan de bestaande constellatie en zetten aldus ineffectief beleid voort. Grotendeels komt dat doordat er teveel vanuit 'ziekte en genezing' wordt gedacht en teveel vanuit de mondzorg als aparte entiteit. **Een integrale benadering vanuit gezondheid is dan ook dringend nodig.** We ondersteunen dan ook van harte de insteek die de Raad Volksgezondheid & Samenleving (RVS) uitspreekt in hun rapport 'Een eerlijke kans op gezond leven' dat zeer recent is uitgekomen.¹

Daarbij speelt het toenemende tekort aan mondzorgprofessionals nu ook een rol. Een tekort dat in de terzijde gelegde adviezen van de kamer eerstelijns mondzorg van Capaciteitsorgaan (2003, 2010, 2013) reeds was voorspeld en nu meer en meer voelbaar wordt. Inmiddels hebben wij vernomen dat het advies van het Capaciteitsorgaan (2019) om de numerus fixus van de opleidingen tandheelkunde en mondzorgkunde te verhogen niet is opgevolgd. De oplossing om meer kinderen naar de tandarts of mondhygiënist te brengen, zal mogelijk door dit tekort niet uitvoerbaar zijn.

Het bedrijfsmodel van de mondzorg is, naar onze mening, verouderd. Het is gebaseerd op verrichtingen en niet op gezondheidswinst. Binnen het geheel van gezondheidszorg is vrijwel geen aandacht voor collectieve primaire preventie van mondziekten. De preventie van ziekten, zeker bij de jongste jeugd, valt formeel onder de GGZ en daarmee onder de gemeenten. Echter, de mondzorg is daarbuiten komen te vallen, de consultatiebureaus hebben al jaren geleden de tandheelkundig preventief medewerkers weggesaneerd, de artsen hebben in het algemeen te weinig kennis van de

¹ [Een eerlijke kans op gezond leven | Advies | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving \(raadrvs.nl\)](#)

mond en de gemeenten geven niet thuis. Eigenlijk is het oneigenlijk dat een deel van de preventie van de jeugd nu in de basiszorgverzekering is opgenomen. Het gevolg is dat de mondzorgprofessionals in hoofdzaak pas een rol in het kader van primaire preventie spelen wanneer de patiënten naar hen toe komen. De verantwoordelijkheid voor collectieve preventie van mondziekten wordt binnen de gehele gezondheidszorg onvoldoende genomen en beperkt zich feitelijk tot 'goede doelen' (bijvoorbeeld poetslessen op scholen organiseren).

Wat is de weg naar een oplossing?

De coronacrisis heeft de zorgprofessional wakker geschud waardoor er een momentum is ontstaan waarvan gebruik gemaakt zou moeten worden. Het Ivoren Kruis stelt dan ook van harte voor om een **brede onafhankelijke commissie in te stellen die een voorstel ontwikkelt voor een integrale aanpassing van de systematiek in de mondzorg**. Een commissie die lijkt op de vroegere commissie Dunning, die destijds helaas de mondzorg niet heeft meegenomen. Het is namelijk van groot belang dat de diverse uit te nodigen partijen hun eigen belang ontstijgen en de problematiek juist integraal en beroepsoverstijgend benaderen. Om die reden vragen wij aan u om een dergelijke onafhankelijke commissie in te stellen.

Graag zou het bestuur van het Ivoren Kruis haar verantwoordelijkheid willen nemen door bij te dragen aan het ontwikkelen van een werkelijk innoverend én gezondheidsbevorderend mondzorgsysteem, waarbij zowel patiënt als mondzorgverlener op basis van wetenschappelijk handelen tot een voor beide partijen aantrekkelijk mondzorgmodel kunnen komen. Een model dat ook crisisbestendig is zodat de mondzorg niet meer zo in de problemen zal komen als de reguliere zorg tijdelijk niet kan worden uitgevoerd. Een model ook dat 'meer en eerlijker gezondheidskansen creëert voor mensen met een kwetsbare maatschappelijke positie', zo het RVS ook nastreeft.

Wat is het Ivoren Kruis eigenlijk?

Het Ivoren Kruis is een vereniging die in 1910 is opgericht om de mondgezondheid van de Nederlanders door middel van preventie van mondziekten te verbeteren. De vereniging is een begrip op het terrein van de bevordering van de mondgezondheid. In de eerste plaats voor haar leden, circa 1700 tandartsen en mondhygiënist. Daarnaast voor (andere) tandheelkundige zorgverleners, zorgaanbieders en -instellingen, opleidings- en onderwijsinstellingen, GGD en gemeenten, media, fabrikanten, zorgverzekeraars en het publiek.

Het bevorderen van de mondgezondheid door middel van voorlichting is een belangrijke taak van het Ivoren Kruis. Het Ivoren Kruis geeft niet alleen voorlichting via patiëntenfolders, maar is ook actief in het onderwijs (project 'Hou je mond gezond!'), de media en de politiek. Bovendien richt de vereniging zich op het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek, beleid, communicatie en netwerken. Speerpunt van alle activiteiten is preventie, dé basis van de mondgezondheid.

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van ons schrijven, gelieve te mailen naar bestuur@ivorenkruis.nl of bellen met Albert Feilzer, secretaris Ivoren Kruis, telefoonnummer 06-10235484.

Met vriendelijke groeten,

Het Ivoren Kruis bestuur,

bestaande uit

Onno Hofman, voorzitter

Albert Feilzer, secretaris

Hans Prakken, penningmeester

Theron Vellema, studentlid